

UZASADNIENIE

Decyzją z 25.09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy J. W. na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. 1973-1979, 1981-1989, 1995-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 32,91 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 401,79 zł. Przyjęto łącznie 9 lat, 9 miesięcy i 27 dni, tj. 117 miesięcy okresów składkowych oraz 4 miesiące i 26 dni, tj. 4 miesiące okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 46,66 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 39.415,31 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r. (świadczenie pracy nie spełnia wymogów formalnych – nieczytelny podpis w zastępstwie), od 30.04.1983 r. do 30.04.1983 r. (nieobecność nieusprawiedliwiona), od 1.05.1997 r. do 31.08.1997 r., od 1.12.1998 r. do 31.12.1998 r. (brak zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego). /decyzja k. 14-15 akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika k. 16 akt ZUS plik I/

Decyzją z 3.11.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z 22.10.2020 r. przeliczył J. W. emeryturę od 19.07.2020 r., tj. od daty, od której przyznano świadczenie. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (3.307,91 zł) oraz kapitału początkowego (188.213,05 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji (647,57 zł). Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (217,60 miesięcy). Emerytura wyliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła = 883,13 zł brutto $[(3.307,91 \text{ zł} + 188.213,05 \text{ zł} + 647,57 \text{ zł}) : 217,60 = 883,13 \text{ zł}]$ /decyzja k. 88-90 akt ZUS plik II/.

W dniach 9.10.2020 r. oraz 20.11.2020 r. wnioskodawca złożył odwołania od powyższych decyzji. Wniósł o uwzględnienie do ogólnego stażu pracy okresu zatrudnienia od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r. na podstawie przedłożonego świadectwa pracy /odwołanie k. 3, odwołanie k. 3 akt VIII U 2965/20/.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie podtrzymując dotychczasową argumentację. Dodatkowo wskazał, że w oparciu o nowy wniosek ubezpieczonego wydano nową decyzję z 22.10.2020 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, mocą której podtrzymano argumentację w zakresie kwestionowanego okresu zatrudnienia /odpowiedź na odwołanie k. 4-5, odpowiedź na odwołanie k. 4-5 akt VIII U 2965/20/.

Sąd połączył sprawę o sygn. akt VIII U 2965/20 ze sprawą niniejszą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. VIII U 2421/20 /zarządzenie k. 7 akt VIII U 2965/20/.

Na rozprawie z 9.03.2021 r. wnioskodawca poparł odwołanie. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania /stanowiska 00:02:59 - płyta CD k. 34/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. W. (uprzednio m.in. Chrzan), urodzony (...), w dniu 1.07.2020 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury /bezsporne, wniosek k. 1-3v akt ZUS plik II, odpis zupełny aktu urodzenia k. 19-20/.

Decyzją z 29.07.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy J. W. na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1985-1994. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 8,37 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 102,19 zł. Przyjęto łącznie 2 lata, 3 miesiące i 10 dni, tj. 27 miesięcy okresów składkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 22,01 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 14.103,32 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów od 2.01.1995 r. do 30.04.1997 r., od 1.09.1997 r. do 30.11.1998 r. do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego /decyzja k. 3-4 akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika k. 5 akt ZUS plik I/

Decyzją zaliczkową z 30.07.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z 28.06.2020 r. przyznał J. W. prawo do emerytury od 19.07.2020 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (3.307,91 zł) oraz kapitału początkowego (66.848,92 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji (647,57 zł). Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (217,60 miesięcy). Emerytura wyliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła = 325,39 zł brutto $[(3.307,91 \text{ zł} + 66.848,92 \text{ zł} + 647,57 \text{ zł}) : 217,60 = 325,39 \text{ zł}]$ /decyzja k. 22-24 akt ZUS plik II/.

Decyzją z 10.09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy J. W. na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1989-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 23,25 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 283,86 zł. Przyjęto łącznie 5 lat, 5 miesięcy i 17 dni, tj. 65 miesięcy okresów składkowych oraz 4 miesiące i 26 dni, tj. 4 miesiące okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 35,73 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 26.191,88 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów od 1.05.1997 r. do 31.08.1997 r., od 1.12.1998 r. do 31.12.1998 r. (brak zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego) /decyzja k. 8-8v akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika k. 9 akt ZUS plik I/

Decyzją ostateczną z 11.09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z 28.06.2020 r. przyznał J. W. prawo do emerytury od 19.07.2020 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (3.307,91 zł) oraz kapitału początkowego (124.147,88 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji (647,57 zł). Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (217,60 miesięcy). Emerytura wyliczona zgodnie z zasadami

określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła = 588,71 zł brutto $[(3.307,91 \text{ zł} + 124.147,88 \text{ zł} + 647,57 \text{ zł}) : 217,60 = 588,71 \text{ zł}]$ /decyzja k. 39-41 akt ZUS plik II/.

W dniu 8.09.2020 r. i 21.09.2020 r. odwołujący złożył wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego oraz o przeliczenie emerytury kapitałowej na podstawie załączonej dokumentacji w tym świadectwa pracy dot. spornego okresu zatrudnienia /wniosek k. 43 akt ZUS plik II, pismo k. 68 akt ZUS plik II/

Zaskarżoną decyzją z 25.09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy J. W. na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. 1973-1979, 1981-1989, 1995-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 32,91 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 401,79 zł. Przyjęto łącznie 9 lat, 9 miesięcy i 27 dni, tj. 117 miesięcy okresów składkowych oraz 4 miesiące i 26 dni, tj. 4 miesiące okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 46,66 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 39.415,31 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r. (świadectwo pracy nie spełnia wymogów formalnych – nieczytelny podpis w zastępstwie), od 30.04.1983 r. do 30.04.1983 r. (nieobecność nieusprawiedliwiona, od 1.05.1997 r. do 31.08.1997 r., od 1.12.1998 r. do 31.12.1998 r. (brak zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego). /decyzja k. 14-15 akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika k. 16 akt ZUS plik I/

Decyzją z 30.09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosków z 8.09.2020 r. i 21.09.2020 r. przeliczył J. W. emeryturę od 19.07.2020 r., tj. od daty, od której przyznano świadczenie. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (3.307,91 zł) oraz kapitału początkowego (186.826,07 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji (647,57 zł). Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (217,60 miesięcy). Emerytura wyliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła = 876,75 zł brutto $[(3.307,91 \text{ zł} + 186.826,07 \text{ zł} + 647,57 \text{ zł}) : 217,60 = 876,75 \text{ zł}]$.

Emerytura jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1.200,00 zł. Emerytury nie podwyższa się do kwoty najniższej emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił łącznie okresów składkowych i nieskładkowych wymiarze 25 lat.

W celu doliczenia do kapitału początkowego i emerytury okresu zatrudnienia od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r. należy przedłożyć prawidłowe świadectwo pracy lub zaświadczenie z zakładu pracy a w przypadku jeżeli zakład pracy nie istnieje legitymację ubezpieczeniową, w której wpisany jest okres zatrudnienia lub zaświadczenie z Archiwum. Świadectwo pracy przedłożone w dniu 8.09.2020 r. nie spełnia wymogów formalnych - podpisane jest w zastępstwie nieczytelnym podpisem /decyzja k. 79-81 akt ZUS plik II/.

W dniu 22.10.2020 r. odwołujący złożył wniosek o przeliczenie emerytury w oparciu o nową dokumentację /wniosek k. 84-85 akt ZUS plik II/

Decyzją z 27.10.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy J. W. na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych

wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. 1973-1979, 1981-1989, 1995-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 32,86 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 401,18 zł. Przyjęto łącznie 9 lat, 11 miesięcy i 2 dni, tj. 119 miesięcy okresów składkowych oraz 4 miesiące i 26 dni, tj. 4 miesiące okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 46,88 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 39.707,91 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r. (świadczenie pracy nie spełnia wymogów formalnych – nieczytelny podpis w zastępstwie), od 30.04.1983 r. do 30.04.1983 r. (nieobecność nieusprawiedliwiona), od 1.05.1997 r. do 31.08.1997 r., od 1.12.1998 r. do 31.12.1998 r. (brak zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego) /decyzja - akta ZUS plik I, obliczenie wskaźnika - akta ZUS plik I/

Zaskarżoną decyzją z 3.11.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z 22.10.2020 r. przeliczył J. W. emeryturę od 19.07.2020 r., tj. od daty, od której przyznano świadczenie. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (3.307,91 zł) oraz kapitału początkowego (188.213,05 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji (647,57 zł). Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (217,60 miesięcy). Emerytura wyliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła = 883,13 zł brutto $[(3.307,91 \text{ zł} + 188.213,05 \text{ zł} + 647,57 \text{ zł}) : 217,60 = 883,13 \text{ zł}]$ /decyzja k. 88-90 akt ZUS plik II/.

W okresie od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r. wnioskodawca J. W. (wówczas C.) był zatrudniony w Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku murarza (...). Świadczenie pracy jest opatrzone podpisem w zastępstwie starszego referenta kadr T. K. wraz z pieczętą, a także pieczętą zakładu pracy. W ww. okresie ubezpieczony pracował jako pomocnik murarza /świadczenie pracy k. 44 akt ZUS plik II, k. 16, k. 20, zeznania wnioskodawcy 00:01:56 - płyta CD k. 34, 00:01:56 - płyta CD k. 34 w zw. z 00:01:51 i dalej - płyta CD k. 27/

Świadczenie pracy ze spornego okresu zatrudnienia wnioskodawca otrzymał z Archiwum Usługowe (...) sp. z o.o. w S.. Świadczenie znajdowało się w aktach osobowych Zakładów (...) w Ł. – jednego z pracodawców wnioskodawcy /pismo Archiwum k. 30, pismo Archiwum k. 47 akt ZUS plik II/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania są zasadne.

Stosownie do art. 173 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2020 r. poz. 53 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy na dzień wejścia w życie ustawy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust. 2).

Zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przepis ust. 2 art. 174 stanowi, że przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, to jest w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Z kolei z mocy art. 15 ust. 1 analizowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego samego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok,

w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Ust. 6 tego samego przepisu stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z ust. 4 i 5 w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty,

oraz

- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Natomiast stosownie do art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Stosownie do art. 25 analizowanej ustawy podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Emerytura, ustalana według zreformowanych zasad dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę - art. 26 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (ust. 2). Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2 (ust. 4).

Emerytura na tzw. starych zasadach wyliczana jest wyłącznie tym osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 roku, które mają prawo do wcześniejszej emerytury (np. na podstawie art. 88 ustawy Karta Nauczyciela).

Zatem w przypadku osób, dla których ustalany jest kapitał początkowy, wysokość emerytury uzależniona jest od kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne ewidencjonowanych od dnia 1 stycznia 1999 roku na koncie ubezpieczonego.

Zgodnie zaś z ogólną zasadą wyrażoną w art. 116 ust. 1 postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Na podstawie art. 129 ust. 1 świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Z kolei w myśl art. 6 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia.

Natomiast zgodnie z ust. 2 pkt 1 w/w art. 6, za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne: zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia: na obszarze Państwa Polskiego – w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową.

Zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. (Dz. U. z 2011, Nr 237, poz. 1412) jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres (ust. 2).

Należy podkreślić, iż Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawcy oraz dopuścił dowód z jego przesłuchania.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było nieuwzględnienie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r. przy obliczaniu kapitału początkowego i emerytury. Zdaniem organu rentowego przedłożone świadectwo pracy nie spełnia wymogów formalnych (nieczytelny podpis w zastępstwie).

W ocenie Sądu Okręgowego zachowane świadectwo pracy ze spornego okresu zatrudnienia (opatrzone podpisem w zastępstwie starszego referenta kadr T. K. wraz z pieczętą, a także pieczętą zakładu pracy) oraz zeznania wnioskodawcy, który potwierdził wynikające ze świadectwa pracy dane dotyczące jego zatrudnienia, dają podstawę do ustalenia, iż w okresie od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r. wnioskodawca był zatrudniony w Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomocnika murarza.

Zasada swobodnej oceny dowodów przez Sąd orzekający wyrażona w art. 233 § 1 k.p.c. z jednej strony uprawnia Sąd do oceny tychże dowodów „według własnego przekonania” z drugiej natomiast strony zobowiązuje Sąd do „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału”. Uprawnienie sądu do oceny dowodów według własnego przekonania nie oznacza oczywiście dowolności w tej ocenie, bowiem poza sporem winno być, iż dokonując tej oceny Sąd nie może ignorować zasad logiki, osiągnięć nauki, doświadczenia czy też wyciągać wniosków nie wynikających z materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 września 2013 roku, sygn. akt III AUa 329/13, LEX nr 1378585).

W związku z powyższym - w ocenie Sądu - brak jest podstaw do odmowy wiarygodności zgromadzonym w toku postępowania dokumentom oraz zeznaniom wnioskodawcy, a zatem brak jest prawnych przesłanek do zaniechania przez organ rentowy uwzględnienia oprócz niespornych okresów także spornego okresu zatrudnienia przy wyliczaniu kapitału początkowego i emerytury.

Podkreślić jeszcze raz należy, że należało mieć na względzie powszechnie znane trudności w dokumentowaniu nie tylko wysokości wynagrodzenia, ale nawet samego zatrudnienia w latach odległych od daty wniosku, związane z brakiem dokumentów (te podlegały bowiem niszczeniu po upływie określonego czasu), czy wręcz likwidacją zakładów pracy.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje i ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy przy uwzględnieniu kapitału początkowego wyliczonego przy przyjęciu dodatkowo jako okresu stażowego – okresu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu od 13.12.1971 r. do 17.04.1972 r.